

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Освітня програма	6369 Історія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	032 Історія та археологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	6369
Назва ОП	Історія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Войтович Надія Миколаївна, Вакуленко Марія Анатоліївна, Синявська Олена Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.10.2024 р. – 09.10.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1SLg7cKqLHiIc9ojTspoLAXUvw-9_2rg/view
Програма візиту експертної групи	https://history.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/prohrama-vizytu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Нормативних вимог до критеріїв 1, 3, 5, дотримано повністю, частково дотримано вимог до критеріїв 2, 4, 7, 8, 9. Всі вони оцінені ЕГ на рівні "В". Критерій 6 оцінений ЕГ на рівні "А". Позитивні практики взірцевого характеру: 1. Взірцевий рівень академічної та професійної кваліфікації залучених до викладання НПП, завдяки яким а) у НП запроваджено сучасні ОК практичного спрямування (Грантовий менеджмент, Історична експертиза: сучасні підходи і методи, Цифрові інструменти і технології в історичних та археологічних дослідженнях), що дозволяє поєднувати традиційну методологію та практичні новації, б) в ОП "Історія" додано додаткові ЗК10, СК11, СК12, ПРН10, ПРН11, які забезпечуються ОК "Студіювання історичних джерел", "Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера", "Український політичний проєкт XVII століття: становлення інституту влади (європейський вимір)". 2. Систематичне залучення викладачів-практиків до реалізації освітнього процесу на постійній основі, у т ч як сумісників. 3. Практика існування на безоплатній основі сертифікатних програм в К-ПНУ, зокрема, програми для гарантів ОП «Акредитація ОП: механізми забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ». Інші позитивні практики: 1) запровадження додаткового інформаційного пакету «Портфоліо ОП», розміщеного на сайті ЗВО у відкритому доступі. 2) Наявність порадики «Вибіркові навчальні дисципліни» на сайті ЗВО з інструкцією для здобувачів щодо процедури вибору вибіркових ОК. 3) Запровадження «Положення про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників К-ПНУ за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі», що стало результатом рекомендацій попередніх експертиз освітніх програм університету. 4) Функціонування системи подвійного моніторингу ОП (загальноуніверситетського та факультетського). Широке громадське обговорення ОП у формі щорічних листопадових онлайн-зустрічей зі стейкхолдерами, які організує кафедра історії України. Надання чітких відповідей на пропозиції стейкхолдерів щодо доцільності/недоцільності запровадження пропонувананих ними змін до ОП. 5) Збирання інформації щодо кар'єрного шляху й працевлаштування випускників ОП «Історія», яке здійснює кафедра історії України.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Виявлено не критичні недоліки до підкритеріїв 2.4, 4.4, 7.1, 8.2, 9.3. Не критичними недоліками, які робоча група та викладачі, що забезпечують ОП можуть оперативно виправити до початку нового навчального року є: 1) різний обсяг вибіркових ОК (здобувачі мають обрати 1 дисципліну обсягом 3 кредити і 5 дисциплін обсягом 4 кредити), що звужує можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії; 2) відсутність актуальної найновішої літератури до курсів «Теорія і методологія історії», «Історія українсько-російських відносин (XX–початок XXI ст.)» та наявність російськомовної літератури (зокрема, й у перекладі з французької) у списку рекомендованої до курсів «Теорія і методологія історії», «Методика і академічна доброчесність», «Методика наукових досліджень», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)»; 3) розбіжність у «Методичних рекомендаціях з написання кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти історичного факультету» та у інформації отриманій від НПП, щодо можливих термінів зміни теми кваліфікаційної роботи; 4) відсутність в Moodle по окремим ОК («Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії», «Грантовий менеджмент», «Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера») матеріалів з дисципліни для студентів; 5) відсутність процедури щорічного затвердження та оприлюднення навчальних планів за ОП.

Рекомендації

1) Продовжувати практику систематичних обговорень ОП з різними групами стейкхолдерів та оприлюднення результатів обговорення на сайті ЗВО. 2) Згідно зі змінами до Закону "Про вищу освіту" внести уточнення в опис ОП щодо "форми здобуття освіти за цією освітньою програмою"(стаття 9-1). Також внести уточнення в назви вказаних в ОП професій відповідно до зміни №10 в Національному класифікаторі України (КП ДК 003:2010). 3) У новій редакції ОП та НП зробити рівнозначними за обсягом всі вибіркові ОК з метою удосконалення системи формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. 4) Продовжити практику інформуванні здобувачів ВО щодо можливостей інформальної/неформальної освіти. 5) До початку наступного 2025-2026 н.р. викладачам, які читають ОК Теорія і методологія історії, Історія українсько-російських відносин (XX–початок XXI ст.), оновити список літератури до курсів; до початку наступного 2025-2026 н.р. НПП, які викладають ОК «Теорія і методологія історії», «Методика і академічна доброчесність», «Методика наукових досліджень», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», переглянути їх на можливість вилучення російськомовної літератури. 6) Рекомендуємо послідовно дотримуватись термінів можливості зміни теми кваліфікаційної роботи, прописаних в «Методичних рекомендаціях з написання кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти історичного факультету» 7) Продовжувати практику розроблення освітніх компонентів практичного та дослідницького спрямування, які є темами безпосередніх наукових зацікавлень викладачів та результатом їх взірцевого рівня академічної та професійної кваліфікації; продовжувати практику провадження на безоплатній основі сертифікатних програм для гарантів ОП «Акредитація ОП: механізми забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ» та додаткового преміювання викладачів відповідно до «Положення про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників К-ПНУ за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі»; продовжувати практику систематичного залучення викладачів-практиків до реалізації освітнього процесу. 8) Для кращого інформування студентів рекомендуємо наповнити сторінки Moodle силабусами, робочими програмами, планами семінарів, лекцій

і т.д з ОК «Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії», «Грантовий менеджмент», «Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера» . 9)Для прозорості, чіткості і зрозумілості для усіх учасників освітнього процесу рекомендуємо розробникам навчального плану щороку його затверджувати та оприлюднювати на сайті кафедри історії України. 10)Завантажувати інформацію, щодо результатів опитувань на офіційний сайт одразу після їх опрацювання.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт ВО другого (магістерського) рівня спеціальності 032 «Історія та археологія» затверджено Наказом МОН України 31.05.2021. На розгляд ЕГ надано дві редакції ОП «Історія», затверджені рішенням вченої ради К-ПНУ відповідно 08.06.2021 р. (укладена відповідно до вимог Стандарту) та 28.03.2024 р. (внесено зміни в перелік ОК). Вивчення матриць відповідностей компетентностей ОК та забезпечення програмних результатів навчання дає підстави стверджувати, що ОП дозволяє досягти усіх ПРН, визначених Стандартом ВО. Зокрема, ПРН 01 досягається при вивченні ОК 01, ОК 04, ОК 05, ОК 08, ОК 10-13; ПРН 02 - ОК 01, ОК 03-ОК 05, ОК 09-ОК 11, ОК 17-18; ПРН 03 - ОК 01, ОК 04, ОК 06, ОК 08, ОК 10, ОК 14-18; ПРН 04 - ОК 06, ОК 14, ОК 16-17; ПРН 05 - ОК 01, ОК 04, ОК 05, ОК 08-09, ОК 15, ОК 17-18; ПРН 06 - ОК 09, ОК 13, ОК 15-16; ПРН 07 - ОК 01-08, ОК 10-11, ОК 16-18; ПРН 08 - ОК 09-10, ОК 13, ОК 16-17; ПРН 09 - ОК 02, ОК 03, ОК 07, ОК 16. Додатково робочою групою до ОП введено ПРН 10 та ПРН 11, які забезпечуються ОК 7, ОК 12-13, ОК 16.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Під час розробки ОП професійний стандарт не застосовувався, присвоєння професійної кваліфікації не передбачається. У р.4 ОП наводиться перелік професій, за яким випускники можуть проводити професійну діяльність. Аналіз змісту ОП дозволяє стверджувати, що запропоновані в ОП освітні компоненти спрямовані на досягнення ПРН та здобуття необхідних компетентностей для провадження професійної діяльності викладачів закладів вищої та фахової передвищої освіти, наукових співробітників в галузі історії та археології. Разом з тим, звертаємо увагу на необхідність внести уточнення в назви вказаних в ОП професій відповідно до зміни №10 в Національному класифікаторі України (КП ДК 003:2010) <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0810930-21#n45> .

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Відповідно до Статуту К-ПНУ метою освітньої діяльності університету є «підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для наукових та освітніх установ та культурно-мистецьких установ, органів державної влади та управління, підприємств всіх форм власності за відповідними ступенями вищої освіти, утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей» <https://kpnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/04/statut-2024-0001.pdf>. Мета ОП «Історія» визначена як підготовка фахівців спеціальності 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки, які володіють глибокими науково-теоретичними знаннями, вміннями, практичними навичками в галузі історії та археології, що спрямовані на оволодіння студентами методологією наукової діяльності, навичок науково-дослідницького, проектного та інноваційного характеру. Мета ОП корелює зі стратегією та місією К-ПНУ <https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjiybwlgd8JDCm2XuTVgPcksKbC4/view>, яка полягає в ефективності та якості реалізації освітньої («забезпечення та розвиток класичної університетської освіти, як на рівні регіону, так і в державі, здійснення підготовки висококваліфікованих фахівців відповідно до державних стандартів вищої освіти»), наукової («забезпечення органічної єдності змісту освіти і програм наукової діяльності») та інших компонентів.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

У ході робочих зустрічей зі стейкхолдерами ЕГ встановила участь здобувачів вищої освіти, випускників програми, роботодавців, академічної спільноти до формування цілей та програмних результатів навчання ОП. Роботодавці підтвердили свою участь у зустрічах з представниками університету щодо спільного обговорення програми та її вдосконалення. Ними були висловлені як усні пропозиції, так і надано позитивні рецензії на ОП, які розміщені у відкритому доступі на сайті К-ПНУ. З'ясовано, що періодично відбуваються засідання робочих груп за участю викладачів, які забезпечують ОП, проводяться опитування здобувачів (анкета пропозицій та зауважень до ОП розміщена у відкритому доступі). Результати обговорення ОП систематично оприлюднюються на сайті кафедри історії України на сторінці «Портфоліо» <https://histua.kpnu.edu.ua/portfolio-032-istoriia-ta-arkheolohiia-mahistr/> (включає інформаційний пакет про факультет, кафедру, ОП, НП, анкети та результати анкетування, протоколи обговорення), що ЕГ відзначає як позитивну практику.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

У меті ОП, її ПРН, орієнтації, основному фокусі враховано особливості розвитку спеціальності 032 «Історія та археологія» та вказано, що ОП «ґрунтується на наукових та практичних досягненнях у сфері історії, зорієнтована на відповідність фаху спеціальності, в межах якої можлива подальша професійна та наукова кар'єра». Відзначено, що дослідницька лінія є науково орієнтована, а викладацька – практично орієнтована. Гарант повідомив, що під час розробки та оновлення ОП робоча група проводила консультації з провідними науковцями та фахівцями-практиками у галузі історії (представниками Інституту історії України НАНУ та Інституту всесвітньої історії НАНУ В. Брехуненком, О.Лисенком, які запрошені викладати на ОП); галузевий та регіональний аспекти, а також потреби ринку праці враховані в ОП через запровадження окремих ОК (ОК 01, ОК 07, ОК 14, ОК 15) та проведення виробничих практик. Досвід аналогічних вітчизняних програм в ОП враховано як для формулювання мети та ПРН (гарант ОП О. Комарніцький та викладач А. Філінюк брали безпосередню участь у підготовці Стандарту ВО за другим (магістерським) рівнем ВО), так і для змістового наповнення (вивчався досвід аналогічних ОП в ЗВО, з якими укладено договори про співпрацю: Вінницького державного університету імені Михайла Коцюбинського, Прикарпатського державного університету імені Василя Стефаника, Запорізького національного університету та ін.) У цьому аспекті гарант акцентував увагу на вивченні досвіду магістерської програми «Історія» Католицького Університету в місті Ружомберок (Словаччина) та налагодженні співпраці для обміну досвідом наукової та викладацької діяльності з гуманістично-природничим університетом ім. Яна Длугоша в Ченстохові.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За п. 1.1-1.5. дотримано усіх нормативних вимог. Для розробки та оновлення ОП залучаються різні групи стейкхолдерів. Позитивна практика: запровадження додаткового інформаційного пакету «Портфоліо», розміщеного на сайті ЗВО у відкритому доступі.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. У зв'язку із змінами в нормативних документах є потреба внести уточнення в опис ОП щодо форм здобуття освіти за цією ОП та вказаний перелік професій.

Рекомендації

Продовжувати практику систематичних обговорень ОП з різними групами стейкхолдерів та оприлюднення результатів обговорення на сайті ЗВО. Згідно зі змінами до Закону "Про вищу освіту" внести уточнення в опис ОП щодо "форми здобуття освіти за цією освітньою програмою"(стаття 9-1). Також внести уточнення в назви вказаних в ОП професій відповідно до зміни №10 в Національному класифікаторі України (КП ДК 003:2010).

Рівень відповідності Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОП «Історія» становить 90 кредитів ЄКТС, що відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія (затверджений 31.05.2021 р.). Відповідно до законодавчих норм на дисципліни вільного вибору в ОП відведено 23 кредити, що складає 25,6% від загальної кількості кредитів; понад 50% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Обсяг окремих ОК є в межах 3-4 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам щодо навчального навантаження для другого рівня ВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОП «Історія» затверджена вченою радою К-ПНУ 28.03.2024 р. (попередня редакція ОП «Історія» 08.06.2021 р.) має чітку структуру, складається із 4 частин, містить профіль ОП, перелік ОК, форму атестації здобувачів вищої освіти, матриці відповідності програмним компетентностям та ПРН. Включені до ОП ОК становлять логічну взаємопов'язану систему, теоретичні дисципліни передують проведенню практик (п.2.2. Структурно-логічна схема ОП). ОК загальної підготовки та ОК професійної підготовки дають змогу досягти визначеної мети і ПРН. Всі визначені в ОП ПРН забезпечуються за рахунок обов'язкових дисциплін. НП 2024 р. корелюється з ОП 2024 р., обсяг обов'язкових ОК робить логічним досягнення усіх ПРН. Відповідно до Стандарту ВО ПРН підпорядковані ідеї формування фахових компетентностей у галузі історії та археології, досягнення ПРН корелює і з загальними компетентностями, зокрема, здатністю до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатністю приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно, творчо застосовувати кращі практики у професійній діяльності, цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність, здатністю спілкуватися державною та іноземною мовами тощо.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 032 Історія та археологія. ОП орієнтована на здобуття фахових компетентностей для здійснення дослідницької та викладацької діяльності. У ході реалізації ОП здобувачі вищої освіти отримують теоретичні знання про історичний процес, причинно-наслідкові зв'язки між подіями та явищами минулого, способи його пізнання, методику та академічну доброчесність наукових досліджень в галузі історії та археології, викладацької діяльності, поглиблюють теоретичні знання та практичні навички опрацювання історичних джерел, написанням текстів досліджень, публічним представленням результатів наукових студій в усній та письмовій формах. ОП включає ОК соціогуманітарної, історичної та педагогічної спрямованості

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОП 2024 року передбачає можливість для формування індивідуальної траєкторії здобувача освіти: відповідно до навчального плану на вибіркові дисципліни відведено 23 кредити – 25,6 % від загальної кількості кредитів, що відповідає встановленим вимогам. На сайті ЗВО розміщене «Положення про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в К-ПНУ», в якому прописана процедура формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів з дисциплін вільного вибору. Під час підготовки і проведення експертизи з'ясовано, що в ЗВО запроваджена наскрізна система вибору, здобувачі мають можливість обирати дисципліни з загального каталогу вибірових дисциплін, який розміщується на сайті ЗВО. Результати опитувань здобувачів підтверджують, що в ЗВО існує чітка і зрозуміла процедура вибору, який здобувачі роблять за допомогою онлайн-форми на сайті ЗВО у встановлені нормативними документами терміни (на початку 1 семестру 1 курсу). Позитивною практикою вважаємо наявність поради «Вибіркові навчальні дисципліни» на сайті ЗВО. Разом з тим звертаємо увагу, що із загального каталогу здобувачам пропонується обрати 6 ОК, 5 із яких мають по 4 кредити і

1 – 3 кредити, що певною мірою обмежує вибір здобувачів. Під час фокус-групи здобувачі розповіли, що індивідуальна освітня тра

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

В ОП та відповідно НП на практичну підготовку здобувачів освіти відводиться 6 кредитів, спрямованих на формування фахових компетентностей за спеціальністю 032 Історія та археологія, що відповідає мінімальному обсягу практичної підготовки, визначеному Стандартом ВО. Як позитивний аспект відзначаємо наявність тематичних теоретичних дисциплін, які передують проведенню практик (наприклад, «Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії», «Студіювання історичних джерел» перед виробничою науково-дослідною практикою в архіві та «Педагогіка і психологія вищої школи», «Методика викладання історичних дисциплін у ЗВО» перед виробничою педагогічною асистентською практикою). Позитивно, що в ЗВО проводяться щорічні опитування здобувачів щодо рівня задоволення практиками, анкета та результати опитувань розміщуються на сайті ЗВО. Під час роботи фокус-груп здобувачі та випускники ОП повідомили, що вони цілком задоволені обсягом та змістом виробничих практик

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Формування soft skills відбувається в процесі навчання, зокрема, комунікативні здібності, мовні навички, емоційне співпереживання, управління часом, уміння працювати в колективі, проявляти риси лідерства формуються під час вивчення обов'язкових ОК (наприклад, таких як «Методика і академічна доброчесність наукових досліджень з історії та археології», «Педагогіка та психологія вищої школи», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Грантовий менеджмент»), під час проходження практик. Під час зустрічі з експертами здобувачі освіти підтвердили, що беруть участь в різноманітних поза аудиторних заходах, які формують соціальні навички - в діяльності наукових гуртків (н-д, «Актуальні проблеми історії Поділля від найдавніших часів до початку ХХ ст.»), проблемних груп (н-д, «Актуальні проблеми історії Гетьманщини XVII – середини XVIII ст.»), наукових конференцій, майстер-класах (н-д, «Ораторське мистецтво»), спортивних змаганнях тощо

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Обсяг ОП та окремих ОК регламентований «Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ». Згідно НП 2024 р. загальний обсяг становить 90 кредитів (2700 год), у т ч обов'язкових ОК – 2010 год; обсяг аудиторного навантаження у цілому складає 792 год, обсяг СР – 1908 год., що знаходиться у рекомендованих законодавством межах (від 1/3 до 2/3 загального обсягу навчального часу здобувача). Аудиторне навантаження складає від 33 до 42% від загального освітнього навантаження, визначеного для конкретної навчальної дисципліни; відповідно навчальний час, відведений для СР, становить від 58 до 67%. Як повідомили НПП на зустрічі, співвідношення обсягів аудиторних занять і СР визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретного ОК, його місця, значення і дидактичної мети в реалізації ОП. Фактичне навантаження здобувачів конкретних навчальних дисциплін, зазначене у РНП (дод.1 відповіді на запит) знаходиться у відповідних межах. На фокус-групі із здобувачами членами ЕГ з'ясувалося, чи повною мірою студенти опановують відведений обсяг аудиторної та СР з кожної навчальної дисципліни. Відповідь була ствердною, що підтверджують також і результати опитувань здобувачів, які ЕГ отримала у відповідь на запит. Аналіз РП обов'язкових ОК та практик дає підстави стверджувати (таблиця 1), що обсяг окремих ОК дозволяє досягти ПРН

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Аналіз структури та змісту ОП «Історія» дозволяють стверджувати, що практикоорієнтованість ОП забезпечується науково-дослідною архівною та педагогічною асистентською практиками та окремими ОК («Грантовий менеджмент», «Студіювання історичних джерел», «Історична експертиза»). В ЗВО порядок організації дуальної форми здобуття вищої освіти регулюється «Положенням про дуальну форму здобуття вищої освіти в К-ПНУ», в рамках ОП «Історія» підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не проводиться

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією

Набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, забезпечується в ОП як змістом окремих ОК (ціль 4 «якісна освіта»), так і проведенням позааудиторних заходів. ЗВО забезпечує рівноправний доступ до вищої освіти (ціль 5 «гендерна рівність»), безкоштовний доступ до інформації та знань (ціль 9 «інновації та інфраструктура»). Гарант повідомив, що для здобувачів ВО проведено семінар, присвячений досягненню глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, інформація про який розміщена на сторінці кафедри <http://surl.li/rgkaeo>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Нормативних вимог до підкритеріїв 2.1-2.9 дотримано. Позитивна практика: наявність порадника «Вибіркові навчальні дисципліни» на сайті ЗВО з інструкцією щодо процедури вибору вибіркових ОК.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Не критичним недоліком вважаємо різний обсяг вибіркових ОК (здобувачі мають обрати 1 дисципліну обсягом 3 кредити і 5 дисциплін обсягом 4 кредити), що звужує можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії

Рекомендації

Для вдосконалення системи формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів рекомендуємо зробити рівнозначними за обсягом всі вибіркові ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Прийом на навчання на ОП здійснюється відповідно до «Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка у 2024 році (зі змінами)», які розміщено у відкритому доступі на веб-сайті ЗВО. Цей документ розроблено відповідно до чинного законодавства приймальною комісією, схвалено рішенням вченої ради й затверджено наказом ректора закладу. Правила прийому на навчання оновлюються щорічно; обмеження чи пільги, окрім запроваджених МОН України, не виявлені. Правила прийому є чіткими, зрозумілими, доступними для абітурієнтів. Ознак дискримінації потенційних вступників не встановлено. На сайті університету у розділі Вступнику розміщена вся необхідна інформація: Правила прийому на навчання, перелік необхідних документів для вступу, терміни проведення вступної кампанії, інформація про Єдиний вступний іспит з іноземної мови (ЄВІ)/Єдине фахове вступне випробування (ЄФВВ) (нормативні документи, календар проведення, кабінет реєстрації в К-ПНУ тощо), програми фахових іспитів та вартість навчання. В К-ПНУ діють освітні центри «Крим-Україна» та «Донбас-Україна».

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Прийом на навчання за ступенем вищої освіти «магістр» здійснюється на основі ступенів бакалавра, магістра (ОКР спеціаліста). Вступні випробування проводилися за розкладом, що був складений Приймальною комісією і оприлюднений на сайті ЗВО. Для конкурсного відбору на навчання зараховуються бали ЄВІ 2023 або 2024 років та фахового іспиту: ЄВІ включає тест загальної навчальної компетентності (ваговий коефіцієнт 0,2) і тест з іноземної

мови (ваговий коефіцієнт 0,2). Фахове випробування вступники складають у формі тестування (ваговий коефіцієнт 0,6). Програма фахового вступного випробування схвалена на засіданні ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості освіти історичного факультету, затверджена головою Приймальної комісії університету та оприлюднена на сайті ЗВО 26.04.2024 р. У Пояснювальній записці вказано, що програма фахового іспиту для здобуття ступеня магістра за напрямком 032 Історія та археологія розроблена відповідно до вимог ОПП фахівців освітнього ступеня «бакалавр» з метою оцінювання рівня сформованості історичної компетентності вступників. Аналіз змісту програми фахового вступного випробування показав, що програма охоплює лише період новітньої історії (від 1917 р. до сучасності) і не містить питань з інших історичних періодів, джерелознавства, історіографії. Декан пояснив цю вимогу перехресним вступом: на магістерський рівень вступають не тільки випускники бакалаврського рівня спеціальності 032 Історія та археологія.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Правила визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, зафіксовано в документах К-ПНУ, серед яких, зокрема «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу К-ПНУ», «Положення про порядок перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти в межах академічної мобільності в К-ПНУ», «Порядком організації та проведення конкурсу на участь у програмі ЄС Еразмус+ за напрямом КА1: Навчальна мобільність у К-ПНУ» та інших. Зазначено, що визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності здійснюється на підставі укладення здобувачем індивідуального плану академічної мобільності, в якому обов'язково вказуються ОК із ОП К-ПНУ, для яких здійснюється повне визнання результатів, отриманих у межах програми академічної мобільності. Документи, які містять процедурні питання щодо визнання здобутих в інших ЗВО результатів навчання, є у вільному доступі, їх розміщено на відкритих ресурсах університету. Під час роботи фокус-груп ЕГ переконалася, що практики визнання результатів, здобутих в інших ЗВО, що існують в К-ПНУ, є дієвими. Передусім, це стосується студентів, які беруть участь у програмах зовнішньої академічної мобільності. У якості прикладу гарантом наведено досвід перезарахування результатів академічної мобільності студентки О.Рудь, яка проходила в 2021-2022 н.р. міжнародну академічну мобільність у межах Національної стипендійної програми Словаччини у в.місті Ружомберок на магістерській програмі «Історія» Католицького Університету.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті регулює «Порядок визнання в К-ПНУ результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», який розміщено на сайті університету. Відповідна процедура передбачає, що ЗВО може визнати результати навчання, здобуті у неформальній та/або інформальній освіті в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів передбачених освітньою програмою. Документ також визначає порядок розгляду заяв про зарахування результатів навчання та подання додаткових документів, здобутих у неформальній/ інформальній освіті. Рішення має прийматися комісією, яка протягом 10 робочих днів вивчає надані здобувачем документи та приймає рішення про визнання результатів навчання; у разі потреби консультативну допомогу комісії надає гарант ОП. Позитивною практикою вважаємо той факт, що в РП навчальних дисциплін наводиться інформація про процедуру визнання результатів неформальної та інформальної освіти за конкретними ОК та вказується які саме активності зараховуються у неформальній освіті (н-д, підготовка конкурсної наукової роботи або призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт) та інформальній освіті (н-д, наявність наукової публікації). Під час фокус-груп зі здобувачами ЕГ з'ясувала, що останні обізнані з вказаними можливостями та процедурою визнання результатів навчання, неформальної та інформальної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Усіх вимог до підкритеріїв 3.1.–3.4 дотримано, в ЗВО наявні нормативні документи, які регулюють правила прийому на навчання, визнання результатів навчання, у тому числі і здобутих шляхом інформальної/неформальної освіти. Зразкові практики відсутні.

Недоліки

Недоліків немає.

Рекомендації

Продовжити практику інформуванні здобувачів ВО щодо можливостей інформальної/неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (нова редакція)» <https://salو.li/5A55177> основними формами організації освітнього процесу є навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи. Під час спілкування ЕГ з НПП останні продемонстрували розуміння важливості відповідності методів навчання та викладання результатам навчання, які передбачені ОП. На сайті університету є розклад занять <https://salو.li/fCaaF54>. Розміщений він і на Дошці оголошень, про що засвідчено при огляді матеріально-технічної бази та представлений у вайбер-групах «Історичний», «Старости історичного», що підтвердили здобувачі під час зустрічі. Методи, засоби і технології навчання та викладання на даній ОП є вдало адаптованими до сучасних потреб, адже поєднують як традиційний очний формат, так і дистанційні лекції на платформі zoom. Здобувачі під час зустрічі зазначили, що окремі лекції їм читають онлайн відомі лектори з інших міст або які тимчасово перебувають за кордоном. Для зручності такі дистанційні заняття формуються в окремий день. При цьому усі необхідні навчально-методичні матеріали до курсів знаходяться на платформі Moodle, доступ до якої був наданий на запит ЕГ <https://salو.li/Do17Ffd>. Студентоцентрований підхід проявляється у можливості брати участь у різноманітних наукових гуртках та проблемних групах (<https://salو.li/16Ef9D6>), щорічних студентських конференціях, вільно обрати наукового керівника та тему кваліфікаційної роботи, відповідно до наукових зацікавлень здобувачів. Тематику робіт ЕГ отримала у запиті <blob:https://office.naqa.gov.ua/263ce5f9-9f95-49cd-98a6-ff070c890c6a>. Місце проходження асистентської та архівної дослідницької практик визначається відповідними договорами та програмою практик <https://salو.li/Fde164C>. Водночас під час зустрічей із здобувачами та адміністративним персоналом вдалося встановити, що студенти мають можливість самостійно обирати місце проходження практики. Студентоцентрований підхід проявляється у можливості обирати дисципліни із загальноуніверситетського Каталогу <https://salو.li/Be7Bd24>, де дисципліни вільного вибору структуровані по факультетах і кожен студент може обрати курс з іншого факультету, рівня освіти. Керівництво факультету навело приклад, коли здобувачі даної ОП обирали ОК, які пропонували викладачі з фізичного факультету. ЕГ встановлено, що впровадження студентоцентрованого навчання в освітній процес відбувається через опитування студентів <https://salو.li/83F1177>. Під час дистанційного візиту ЕГ встановила, що університет загалом формує середовище, у якому науково-педагогічні працівники мають змогу обирати методи навчання й викладання, які співпадають із їхньою академічною та педагогічною кваліфікацією та науковими інтересами. Викладачі самостійно визначають мету курсу, ПРН, засоби діагностики; розподіляють бали між змістовими модулями, самостійною роботою, поточним та підсумковим контролюми.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Здобувачі вищої освіти можуть ознайомитись з інформацією щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання за ОП, порядком та критеріями оцінювання у межах окремих освітніх компонентів в портфоліо ОП, робочих програмах, силабусах обов'язкових та вибіркових дисциплін, що розміщені на сайті кафедри історії України <https://salو.li/D99Do9a>; <https://salو.li/c5A8987>; <https://salو.li/4fdfA12>, на платформі Moodle, доступ до якої був наданий на запит ЕГ <https://salو.li/Do17Ffd>. Навчально-методичного наповнення у мудлі потребують такі дисципліни як «Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії», «Грантовий менеджмент». Під час опитування фокус-груп підтверджено, що вся необхідна інформація доводиться до студентів кураторами, викладачами на першому занятті з кожної дисципліни. На сайті історичного факультету та кафедри історії України у вільному доступі є програми практик <https://salو.li/C260a45>, <https://salو.li/725f533>, <https://salو.li/8eA9610>. Здобувачі також підтвердили, що комунікація з викладачами з приводу уточнення змісту, критеріїв оцінювання відбувається і в межах особистих консультацій, відповідно до графіку <https://salو.li/734fd17>.

Результати опитування студентів istor.xlsx (live.com) підтверджують їх обізнаність щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Нормативна база університету регламентує поєднання навчання і дослідження у низці положень - <https://salo.li/5A55177>, <https://salo.li/Fb696a5>, <https://salo.li/BC04910>. ЕГ у процесі вивчення відомостей самооцінювання та інтерв'ювання різних фокус-груп дійшла висновку, що таке поєднання на даній ОП відбувається завдяки високому науково-дослідницькому рівню викладачів. Відповідно ОК, які вони читають, є дослідницького спрямування та безпосередніми темами їх наукових зацікавлень. До таких передусім належать ОК «Методика і академічна доброчесність наукових досліджень з історії та археології», «Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера», «Український політичний проект XVII століття: становлення інституту влади (європейський вимір)», «Історична пам'ять про Україну в Другій світовій війні: теоретичний і порівняльний аналіз». Завдяки поєднанню навчання та досліджень розробники ОП сформувавши додаткові загальні компетентності, спеціальні компетентності та програмні результати навчання (ЗК10, СК11, СК12, ПРН10, ПРН11). Здобувачі та випускники ОП відзначили високий рівень архівної дослідницької практики, де вони мають можливість вивчати архівні документи та відчувати себе справжніми дослідниками. Підтвердженням високого рівня навчально-наукового симбіозу є наявність фахового видання категорії Б з історії та археології, 5 збірників наукових праць, 2 студентських збірників, щорічна організація студентської наукової конференції, функціонування на факультеті власної бібліотеки та читального залу. Ректор університету повідомив, що планують публікувати ще одне фахове видання спільно з філологічним факультетом. Студенти мають можливість працювати у 2-3 наукових гуртках водночас. Випускники ОП наводили приклад, коли студенти магістри під час спільних засідань гуртків консультували бакалаврів щодо якісного написання кваліфікаційної роботи. Випускник програми розповідав, що брав участь у написанні статті до міжнародної колективної монографії. Керівник міжнародного відділу зазначила, що студенти історики разом із викладачами та мистецтвознавцями починають розробляти новий науковий продукт, пов'язаний із механізмами протидії російській пропаганді. Студенти залучені до роботи у науково-дослідних центрах (зокрема, здобувач Юрій Павлинський завідує археологічною лабораторією), лабораторії «Дидактика історії», де разом із викладачами розробляють наочні посібники. ЕГ переконалась у цьому, знайомлячись із матеріально-технічною базою університету. Здобувачі ОП є співвиконавцями разом із НПП наукових кафедральних тем «Проблеми історії суспільних змін і трансформацій в Україні від найдавніших часів до сьогодення», «Дослідження пам'яток археології на території Середнього Подністр'я». У 2021 році студенти ОП Юрій Злотін та Максим Сльозкін стали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт <https://salo.li/De89189>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення таких елементів навчально-методичного забезпечення як робоча програма та силабус відбувається щорічно. Це регламентовано відповідним Положенням <https://salo.li/f62d45B>. ЕГ, промоніторивши сайт кафедри історії України та провівши зустріч із НПП, переконалась, що усі ОК оновлюються, зважаючи на результати подвійного моніторингу ОП <https://salo.li/53283AF>, стажувань та підвищення кваліфікації викладачів <https://salo.li/18eEb2f>, їх участь у різноманітних наукових майданчиках (<https://salo.li/6B1CC8f>) та науково-методичних семінарах кафедри (<https://salo.li/cCe478e>). Зокрема, проф. В.Степанков є співавтором (разом із акад. В.Смолієм) монографій («Богдан Хмельницький: полководець, дипломат, державотворець», «Дипломатія Українського Гетьманату в міжнародних політичних комбінаціях раннього нового часу», «Ідея протекторства в геополітичній доктрині Богдана Хмельницького та переяславський проект 1654 року»), результати яких безпосередньо використовуються при формуванні змісту ОК «Український політичний проект XVII ст.: становлення інституту влади (європейський вимір)». Гарант програми, проф. О.Комарницький, який читає ОК «Студіювання історичних джерел», використовує власні публікації джерельного характеру, що підтверджено силабусом дисципліни <https://salo.li/1CFf924> та має власний посібник з цієї тематики. Проф. О.Федьков під час зустрічі зазначив, що оновлення ОК «Українська історіографія» відбулося в тому числі внаслідок стажування в Міжнародному інституті біографістики. Проф. А.Філінюк оновив ОК «Методика і академічна доброчесність наукових досліджень з історії та археології», зважаючи на результати стажування в Празькому університеті імені Масарика. Доц. О.Баженов, викладаючи ОК «Цифрові інструменти і технології в історичних та археологічних дослідженнях», використовує сучасні методи реконструкції археологічних пам'яток, зокрема 3-D принтер. На основі власних напрацювань читає курс «Грантовий менеджмент» Д. Решетченко, який є членом Дирекції Українського культурного фонду. ЕГ на основі опитувань випускників (які рекомендують до методології залучати праці іноземних фахівців, зокрема японського проф. Мацузака) та вивчення робочих програм і силабусів рекомендує оновити список літератури до ОК Теорія і методологія історії (оскільки найновіша основна література датована 2021 роком). Оновлення актуальною літературою (зокрема, «ПЕРЕЛОМ: Війна Росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками. Кн. 1, 2, 3, 2022-2023) потребує вибіркового компонента «Історія українсько-російських відносин (XX–початок XXI ст.)». ЕГ також рекомендує переглянути на можливість вилучення російськомовної літератури до курсів «Теорія і методологія історії», «Методика і академічна доброчесність», «Методика наукових досліджень», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

В університеті існує «Стратегія інтернаціоналізації» до 2025 року <https://salو.li/0BF2EC4>, «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу К-ПНУ (нова редакція)» <https://salو.li/f36F52c>. Питаннями, пов'язаними із координацією участі у міжнародних наукових проєктах, конкурсах, стажуваннях, займається відділ міжнародних зв'язків, яким розроблений план дій щодо покращення інтернаціоналізації на 2022-2024 рр. <https://salو.li/AA11dde>. Відповідно до інформації, яка є на сайті кафедри історії України <https://salو.li/A6B4EDc>, та опитування здобувачів і викладачів, інтернаціоналізація їх діяльності пов'язана із наступними активностями: 1. Проф. А. Г. Філінюк і О. М. Завальнюк є членами Українського історичного товариства Михайла Грушевського (США, м. Кент; Україна, м. Острогож); 2. Співпраця з 2020 року з гуманістично-природничим університетом ім. Яна Длугоша в Ченстохові, результатом якої стало проведення вже 4-ох спільних конференцій «Доля поляків і доля Вітчизни: погляд крізь століття»; 3. Співпраця проф. А. Г. Філінюка, доц. А. Б. Задорожняка і С. В. Трубочанінова з Інститутом історії Литви АН Литви та польськими колегами з Любліна та започаткування спільного наукового проєкту «Створення імперії: дослідження в синхронії соціально-культурних процесів»; 4. Закордонні стажування викладачів: доц. В. Стецюка у Жешувському університеті та Вроцлавському університеті природничих наук, проф. О. Комарницького у Міжнародній зимовій школі «Соціальні виміри європейських студій» (проєкт Кафедри Жана Моне), проф. А. Філінюка в Університеті імені Масарика (м. Брно), результатом якого стало удосконалення ОК «Методика і академічна доброчесність з історії та археології»; 5. Міжнародна академічна мобільність здобувачів: У вересні 2021 р. – у лютому 2022 р. магістрантка Оксана Рудь була учасницею міжнародної академічної мобільності у межах Національної стипендійної програми Словачкої Республіки (філософський факультет Католицького університету, м. Рожумберок). Своєрідним підсумком роботи стало магістерське дослідження на тему «Українсько-словацькі відносини 2004-2022 рр.»; студент Максим Сльозкін у серпні – жовтні 2020 р. був учасником міжнародного інтеграційного проєкту «Szkola Otwartego Umyslu» (Школа Відкритого Розуму); 6. Участь викладачів за останні 5 років у багатьох міжнародних проєктах, конференціях, форумах, зокрема О.М.Завальнюка (<https://salو.li/D1586dd>), О.Б.Комарницького (<https://salو.li/711d7d2>), А.Г.Філінюка (<https://salو.li/ab227D3>), В.В.Газіна (<https://salو.li/74b66ca>), С.В.Олійника (<https://salو.li/c22f58E>). Про свою участь у міжнародному проєкті «Просторові межі українського світу» на зустрічі з ЕГ розповідав запрошений лектор, професор В.Брехуненко.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Нормативних вимог до підкритеріїв 4.1-4.5 дотримано. Позитивні практики: 1) Функціонування системи подвійного моніторингу ОП (загальноуніверситетського та факультетського), що зумовлює вчасне оновлення змісту освітніх компонентів. 2) Запровадження у навчальний план сучасних ОК практичного спрямування (Грантовий менеджмент, Історична експертиза: сучасні підходи і методи, Цифрові інструменти і технології в історичних та археологічних дослідженнях), що дозволяє поєднувати традиційну методологію та практичні новації.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Не критичним недоліком вважаємо відсутність актуальної найновішої літератури до курсів «Теорія і методологія історії», «Історія українсько-російських відносин (XX–початок XXI ст.)» та наявність російськомовної літератури (зокрема, й у перекладі з французької) у списку рекомендованої до курсів «Теорія і методологія історії», «Методика і академічна доброчесність», «Методика наукових досліджень», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

Рекомендації

Рекомендуємо до початку наступного 2025-2026 н.р. викладачам, які читають ОК Теорія і методологія історії, Історія українсько-російських відносин (XX–початок XXI ст.) оновити список літератури до курсів. Рекомендуємо до початку наступного 2025-2026 н.р. НПП, які викладають ОК «Теорія і методологія історії», «Методика і академічна доброчесність», «Методика наукових досліджень», «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», переглянути їх на можливість вилучення російськомовної літератури.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Критерії оцінювання та форми контрольних заходів є чіткими, зрозумілими та прописані в нормативних документах К-ПНУ, котрі знаходяться у вільному доступі на офіційному сайті університету <https://kpnpu.edu.ua/publicna-informatsiia/>. Вони регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (нова редакція)» <https://salو.li/2E1f370>, «Положенням про ректорський контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти К-ПНУ (зі змінами)» <https://salو.li/08F72Ce>, «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти К-ПНУ (зі змінами та доповненнями)» <https://salو.li/895F26E> та ін. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи здобувачів вищої освіти розміщені у «Програмі проведення атестації у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти, щодо яких здійснювалася підготовка магістра з галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологіям» <https://salو.li/33BbF0c> та в «Методичних рекомендаціях з написання кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти історичного факультету» <https://salو.li/c2aC6b4>. Здобувачі зазначили, що інформацію котра стосується контрольних заходів, критеріїв оцінювання вони дізнаються на першому занятті від викладачів. При зустрічі із академічним персоналом, також, було повідомлено, що вся інформація щодо форм та критеріїв оцінювання доводиться до здобувачів під час першого заняття та загалом під час освітнього процесу доноситься уточнююча інформація, щодо оцінювання того чи іншого виду роботи. З усіма критеріями оцінювання студенти можуть ознайомитись в робочих програмах та силабусах на офіційній сторінці факультету <https://salو.li/A445B9f> або своєму кабінеті в системі Moodle. В інформаційному пакеті освітньої програми «Історія» <https://salو.li/4779367>, зазначено, що рейтингова система передбачає оцінювання студентів за усі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності (поточний, підсумковий контроль); презентації, проектна робота, модульні контрольні роботи, тестування, заліки, екзамени, кваліфікаційна робота тощо. З розкладом занять здобувачі можуть ознайомитись за посиланням <https://kpnpu.edu.ua/rozklad-zaniat/> або в роздрукованому вигляді на дошці оголошень, розклад екзаменаційної сесії оприлюднюється не пізніше ніж за місяць до її початку на сторінці факультету у вкладці «Освіта. Розклад екзаменів» <https://history.kpnpu.edu.ua/rozklad-ispytiv/>.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестація для другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Дана форма атестації відповідає вимогам стандарту вищої освіти, який був прийнятий 31 травня 2021 року. Перед атестацією здобувач проходить певні етапи підготовки, котрі прописані в «Методичних рекомендаціях з написання кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти історичного факультету» <https://salو.li/c2aC6b4>. НПП при зустрічі повідомили, що тематика вибору кваліфікаційних робіт спрямована на студентів, вони можуть обрати тему із запропонованого переліку або подати свої варіанти, а також обрати наукового керівника. Затвердження теми роботи відбувається на засіданні кафедри. При зустрічі із здобувачами було повідомлено, що студент висловив побажання змінити тему, однак в даній пропозиції було відмовлено. Інший студент розповів, що в процесі опрацювання літератури та джерельної бази до теми виникла ситуація, що кількості матеріалів для написання роботи недостатньо, тому тему роботи було змінено. Фокус-група авторів відомостей про самооцінювання, зазначила що здобувачі вищої освіти можуть вносити корективи до теми або змінити її цілком, наукові керівники відкриті до цього, робити це потрібно завчасно, в першому або на початку другого семестру. Однак в «Методичних рекомендаціях з написання кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти історичного факультету» зазначено, що на свій розсуд студенти не можуть змінити тему. Зміна теми можлива завчасно і за поданням кафедри із подальшим затвердженням вченою радою, але не пізніше ніж за 3 місяці до попереднього захисту. Попередній захист, відповідно до методичних рекомендацій має відбутись не пізніше ніж за 2 тижні до засідання ЕК із захисту кваліфікаційних робіт. Тобто, тема може бути змінена пізніше ніж на початку другого семестру. Відповідно до вимоги Стандарту вищої освіти про оприлюднення кваліфікаційних робіт всі роботи студентів завантажуються до репозитарію <https://salو.li/688c304>, де з ними можна ознайомитись.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила та процедури проведення контрольних заходів, порядок їх оскарження та повторного проходження є чіткими, зрозумілими та знаходяться у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу. Процедури проведення контрольних заходів регламентуються наступними документами «Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (нова редакція)» <https://salو.li/2E1f370>, «Положенням про ректорський контроль

навчальних досягнень здобувачів вищої освіти К-ПНУ (зі змінами)» <https://salo.li/08F72Ce>, «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти К-ПНУ (зі змінами та доповненнями)» <https://salo.li/895F26E>, «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у К-ПНУ» <https://salo.li/CB20851>, «Положенням про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в К-ПНУ» <https://salo.li/71fcoe9>, «Положенням про атестацію та організацію роботи екзаменаційної комісії в К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/7a6EA8e>, «Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» <https://salo.li/65A7EE6> та ін. Під час зустрічі здобувачі вищої освіти повідомили, що конфліктних ситуацій пов'язаних з викладачами, необ'єктивним оцінюванням у них не виникало. Повторне перескладання екзамену допускається два рази. Якщо їх не влаштовує оцінка вони можуть написати заяву, відповідно до якої збирається комісія і відбувається перескладання. Систематично у К-ПНУ проводять різні типи опитувань, результати яких висвітлено на офіційному сайті <https://monitoring.kpnu.edu.ua/istorychnyj/>, <https://salo.li/0703FA4>. Результати також показують, що конфлікту інтересів, прикладів необ'єктивного оцінювання на даній ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Політика і процедури дотримання академічної доброчесності в К-ПНУ регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/2E1f370>, «Положенням про атестацію та організацію роботи екзаменаційної комісії в К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/7a6EA8e>, документами, що знаходяться на офіційному сайті університету у вкладці «Університет. Академічна доброчесність» <https://salo.li/4fA7386> та іншими. В університеті функціонує комісія з питань академічної доброчесності, до складу якої входять представники від здобувачів освіти. Протоколи засідань комісії висвітлено на сайті <https://salo.li/3a82ACE>. При зустрічі із адміністративним персоналом було повідомлено, що звернення до комісії від представників даної ОП було лише через допущення технічної помилки, два рази було завантажено кваліфікаційну роботу, що при перевірці на унікальність показало самоплагіат. Дане питання було швидко вирішено. Також, в університеті проводяться опитування, що стосуються академічної доброчесності, результати яких завантажено на сайті університету <https://salo.li/6E70D2d>. Здобувачі вищої освіти та представники студентського самоврядування залучені до механізмів популяризації академічної доброчесності. Зокрема, у вересні за ініціативою органів студентського самоврядування було проведено захід, щодо ознайомлення студентів із нормативною базою, яка стосується академічної доброчесності. Весною 2023 року було проведено захід у формі гри, який також стосувався питань академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти, зазначили, що НПП проводять постійну роботу, щодо питань доброчесності. На даній ОП викладається предмет під назвою «Методика і академічна доброчесність наукових досліджень з історії та археології». В університеті раніше використовувався для перевірки на академічний плагіат онлайн-сервіс «Unicheck», на даний момент укладено угоду із іншим програмним забезпеченням. Перевірку на рівень запозичень кваліфікаційних робіт здійснює відповідальна особа від кафедри. Перший раз перевірка безкоштовна, другий раз платно. Перевірку на рівень унікальності здійснюють для дипломних, курсових робіт, монографій, навчальних посібників, підручників. Реферати, есе – не перевіряються. Результати опитувань, відповіді фокус-груп, протоколи засідань комісії з питань академічної доброчесності дають підстави стверджувати, що в К-ПНУ популяризують академічну доброчесність та послідовно дотримуються процедур пов'язаних з нею.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Нормативні вимоги до підкритеріїв 5.1. – 5.4 дотримуються. Зразкові позитивні практики відсутні

Недоліки

Суттєві недоліки відсутні. Не значним недоліком вважається розбіжність у «Методичних рекомендаціях з написання кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти історичного факультету» та у інформації отриманій від НПП, щодо можливих термінів зміни теми кваліфікаційної роботи.

Рекомендації

Рекомендуємо послідовно дотримуватись термінів можливості зміни теми кваліфікаційної роботи, прописаних в «Методичних рекомендаціях з написання кваліфікаційних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти історичного факультету»

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Спілкування ЕГ із НПП під час зустрічі, аналіз таблиці 2 відомостей самооцінювання засвідчують, що до реалізації ОП «Історія» загалом залучено 13 викладачів (8 докторів наук, професорів; 1 кандидат наук, професор; 3 кандидати наук, доценти; 1 кандидат наук), з яких 10 є співробітниками історичного факультету, 3 з них сумісниками. Викладачі кафедри історії України, які залучені до викладання на даній ОП, упродовж останніх 5-и років проходили міжнародні стажування, брали участь у багатьох міжнародних наукових проєктах. Зокрема, доцент А. Б. Задорожнюк взяв участь у проєкті, організованому «Товариством інтеграція Європа–Схід» у м. Кельце, Свентокшиського воєводства (Республіка Польща). У жовтні 2020 р.–у лютому 2021 р. відбулося стажування гаранта ОП проф. О.Комарницького в Університеті економіки м. Бидгощ (Республіка Польща). Гарант ОП з 17 по 28 січня 2022 р. за підтримки Програми Європейського Союзу ERASMUS+ проходив навчання у Міжнародній зимовій школі «Соціальні виміри європейських студій», яке проходилося в рамках імплементації проєкту Кафедри Жана Моне. Усі НПП кафедри історії України мають статті у фахових виданнях категорії Б, матеріалах конференцій, одноосібні та колективні монографії, підручники та посібники (<https://salo.li/FFE7A77>), є членами редакційних колегій збірників студентських праць факультету <https://salo.li/63ef50F>, Наукових праць К-ПНУ: історичні науки, Вісника К-ПНУ: історичні науки, Освіта, наука і культура на Поділлі <https://salo.li/fC8b416>; організаторами відомих міжнародних конференцій <https://salo.li/11b5c0c>. За останні п'ять років викладачі, що залучені до ОП, є авторами відомих монографій (зокрема, проф. В. Степанков є співавтором праць «Богдан Хмельницький: полководець, дипломат, державотворець», «Петро Дорошенко: особистість в реаліях епохи», «Дипломатія Українського Гетьманату в міжнародних політичних комбінаціях раннього нового часу», «Ідея протекторства в геополітичній доктрині Богдана Хмельницького та Переяславський проєкт 1654 року»). НПП мають наукові публікації у виданнях, включених до наукометричних баз WoS/Scopus (проф. А.Філінюк – 4; проф. О.Комарницький – 5; проф. С.Копилов – 4; проф. О.Федьков – 5). ОК, які читаються, є дослідницького спрямування та темами безпосередніх наукових зацікавлень викладачів, що є авторитетами в галузі історії, членами різних громадських та науково-професійних організацій (зокрема, Національної спілки краєзнавців України, Українського геральдичного товариства, Українського історичного товариства імені М.Грушевського, науково-дослідного Центру історії країн Центральної та Східної Європи, Українського історичного товариства (США, Канада, Україна), Науково-методичної комісії з гуманітарних наук та богослов'я МОН України), беруть активну участь в атестації наукових кадрів. Проведена експертиза свідчить про високу академічну та професійну кваліфікацію викладачів, які забезпечують читання освітніх компонентів програми на достойному дослідницькому рівні.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Конкурсний відбір претендентів на посаду НПП відбувається згідно з «Порядком проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у КПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/5c428f5>. Згідно нього, конкурсний відбір проходить на засадах прозорості, змагальності, рівності, об'єктивності, неупередженості. Для його організації за наказом ректора створюється конкурсна комісія. Оголошення про проведення конкурсного відбору, терміни та умови його проведення розміщують у спеціальному розділі на офіційному вебсайті К-ПНУ у розділі «Публічна інформація» рубриці «Конкурс на заміщення вакантних посад НПП університету» <https://salo.li/32De749>. Для оцінки рівня професійної кваліфікації претендента, який не є працівником університету, рівня його володіння державною мовою кафедра пропонує йому прочитати пробну лекцію чи семінарське заняття. Висновки кафедри затверджують таємним голосуванням та передають на розгляд комісії. На посади НПП можуть претендувати особи, які мають ступінь магістра (спеціаліста), науковий ступінь та/або вчене звання. Як повідомила очільниця відділу кадрів, в університеті встановлені такі додаткові вимоги до кандидатів: вільне володіння державною мовою (в окремих випадках англійською), високий рівень цифрової грамотності, володіння комунікативними навичками, здатність до особистого та професійного розвитку, проявляти толерантність і повагу до культурного різноманіття, наявність не менше 2/5 публікацій у виданнях категорії А/категорії Б, індекс Гірша не менше 1, досвід участі у наукових проєктах та договорах. Конкурсна комісія перевіряє наявність 4-ох видів і результатів з пункту 38 Ліцензійних умов провадження діяльності, враховує рейтинг НПП та результати анкетування здобувачів «Викладач очима студентів», де викладачі кожного факультету отримують від студента рейтинговий бал <https://salo.li/e99185D>. Очільниця відділу кадрів уточнила, що у випадку, коли є декілька претендентів, перевагу надають НПП, який має одноосібні наукові публікації. Контракт з НПП укладається на строк не менше 2-ох і не більше 5-ти років. На кафедрі сформовані сталі традиції читання дисциплін певними викладачами, які ґрунтуються в тому числі і на думці

студентів. НПП кафедри читають ті дисципліни, які безпосередньо пов'язані з їх науковими інтересами та професійним досвідом. Випадків необ'єктивного проведення конкурсного відбору на посаду на даній ОП не було. Випадків, коли на посаду претендувало декілька осіб, на даній ОП не було. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими, застосовуються послідовно та дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

ЗВО залучає роботодавців, професіоналів-практиків та експертів галузі до організації та реалізації освітнього процесу на ОП. Співпраця з ними регулюється «Положенням про зв'язки з роботодавцями та сприяння працевлаштуванню випускників К-ПНУ» (нова редакція) <https://salo.li/3479E03> та «Положенням про Раду роботодавців у К-ПНУ» (<https://salo.li/10EfoC1>) Роботодавці Л.Левченко <https://salo.li/3b49Do8> та Ю.Телячий <https://salo.li/638ADA0> написали рецензію на ОП. До організації освітнього процесу залучені роботодавці із різних установ, зокрема із Інституту історії України НАН України, Державного архіву Хмельницької області, Державного історико-архітектурного заповідника «Межибіж», Хмельницького обласного краєзнавчого музею, Кам'янець-Подільського міського архіву, Національного історико-архітектурного заповідника «Кам'янець», Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника, Фахового коледжу економіки, права та інформаційних технологій. В останньому проходять асистентську практику здобувачі ОП «Історія». На сайті кафедри історії України є 12 підписаних договорів про співпрацю із стейкхолдерами <https://salo.li/E704700>. Зустріч із ними переконала ЕГ, що форми їх залучення до освітнього процесу є дуже різними: їхні установи є базами для дослідницької архівної практики; використання архівних фондів студентами та викладачами для проведення наукових досліджень; спільне проведення наукових круглих столів («Історія української аристократії»), конференцій («Хмельниччина в умовах війни»), «Студентство України в умовах війни»), спільне публікування наукового збірника «Шляхетна Україна», працевлаштування випускників ОП, проведення практичних занять з ОК Історична експертиза. Роботодавці є частими гостьовими лекторами для здобувачів ОП. Відомий дослідник, завідувач відділу історії України періоду Другої світової війни Інституту історії України НАН України Олександр Лисенко під час зустрічі підтвердив, що його запросили викладати на даній ОП після проведення гостьової лекції. Такі лекції для студентів прочитали професор КНУ імені Тараса Шевченка А. Чуткий («Особливості економічного розвитку України в ХІХ столітті: уроки для сьогодення»), професор Київського університету імені Бориса Грінченка В. Михайловський (презентація книги «НАШІ КОРОЛІ – REGES NOSTRI. Володарі та династії в історії України (1340-1795)»), доцент НУБіП, експерт НАЗЯВО Н. Шевченко («Санкційна політика ЄС як засіб попередження та протидії конфліктних ситуацій»), старший науковий співробітник Інституту археології НАН України О. Могилов («Пам'ятки західноподільської групи скіфського часу»), завідувач сектору археології ДІКЗ «Межибіж» Віктор Ветров («Сучасні методи археологічних досліджень Межибізької фортеці») <https://salo.li/A37e697>. Залучені вони і в роботу експертної комісії для проведення атестації (завідувач відділу актової археографії Інституту української археографії та джерелознавства В. Брехуненко, начальник відділу ДАХМО Ю. Олійник).

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

З квітня 2023 року у К-ПНУ існує власна тренінгова програма з підвищення професійної компетентності НПП «Навчання через дослідження», метою якої є підвищення рівня розуміння системи компетентнісної освіти щодо реалізації її дослідницького складника, розвитку на цій основі дослідницьких компетентностей педагога, його здатності до організації ефективної дослідницької діяльності в структурі навчання (<https://salo.li/Dd75bC6>) Діє й програма підвищення кваліфікації «Удосконалення професійної компетентності НПП як запорука якісної освітньої діяльності в К-ПНУ» (<https://salo.li/9E93C760>, у якій брав участь доц. А. Задорожнюк (<https://salo.li/8Dc1Ef5>)). Позитивною практикою вважаємо існування на безоплатній основі сертифікатних програм для гарантів ОП «Акредитація ОП: механізми забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ» <https://salo.li/89756d8>, участь у якій взяв гарант О. Комарницький (<https://salo.li/f104F14>) Проректор з наукової роботи розповів, що НПП мають можливість взяти участь у безкоштовній програмі підвищення кваліфікації «Стартап проектування у науково-дослідній діяльності закладу вищої освіти» <https://salo.li/15DE0E9>. Керівник міжнародного відділу підтвердила, що гарант програми брав участь у Міжнародній проєктній діяльності на прикладі Модуля Жан Моне в межах Програми ЄС Еразмус+. Керівниця відділу підвищення кваліфікації зазначила, що проф. А.Філінюк задіяний у проєкті «Кам'янець-Подільський в екскурсіях» від Хмельницької військової обласної адміністрації. Система заохочення розвитку викладацької майстерності регламентується «Колективним договором між адміністрацією та профспілковим комітетом працівників К-ПНУ на 2024-2026 роки» <https://salo.li/29ff317>, «Положенням про оплату праці працівників К-ПНУ» (<https://salo.li/8827D13>). На зустрічі із адміністрацією ЕГ вияснила, що результатом рекомендацій попередніх експертів освітніх програм стало запровадження «Положення про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників К-ПНУ за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі» <https://salo.li/751d511>. На зустрічі із представниками студентського самоврядування здобувачі підтвердили, що ЗВО забезпечує безкоштовне макетування видань НПП у редакційно-видавничому відділі. На зустрічі НПП також розповіли про систему мотивації, зокрема, про практику преміювання з нагоди ювілею; за статті, які індексуються в міжнародних базах Скопус та WoS; вручення грамот 10-ом кращим викладачам рейтингу. Прикладом моральної мотивації для викладачів є відгуки та інтерв'ю студентів про них та загалом освітній процес у газеті «Студентський меридіан» (рубрики «Увімкни світло», «Історія успіху») <https://salo.li/55B2AAB>. Отже, ЗВО

практикує моральне та матеріальне заохочення: на основі рейтингу перші три НПП отримують премії. Серед премійованих і нагороджених є НПП даної ОП - А. Філінюк, О. Комарніцький, В. Степанков).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Нормативних вимог до підкритеріїв 6.1-6.4 дотримано. Позитивні практики: Запровадження «Положенням про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників К-ПНУ за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі», що стало результатом рекомендацій попередніх експертиз освітніх програм. Позитивні практики взірцевого характеру: Запровадження у навчальний план сучасних ОК практичного спрямування (Грантовий менеджмент, Історична експертиза: сучасні підходи і методи, Цифрові інструменти і технології в історичних та археологічних дослідженнях), що дозволяє поєднувати традиційну методологію та практичні новації. Потужний дослідницький потенціал викладачів, їх наукова та академічна кваліфікація, завдяки яким до ОП «Історія» уведено додаткові ЗК10, СК11, СК12, ПРН10, ПРН11, які забезпечуються читанням ними ОК «Студювання історичних джерел», «Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера», «Український політичний проєкт XVII століття: становлення інституту влади (європейський вимір)». Систематичне залучення викладачів-практиків до реалізації освітнього процесу на постійній основі, у т ч як сумісників. Існування на безоплатній основі сертифікатних програм для гарантів ОП «Акредитація ОП: механізми забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ».

Недоліки

Недоліків не виявлено

Рекомендації

Рекомендуємо продовжувати практику розроблення освітніх компонентів практичного та дослідницького спрямування, які є темами безпосередніх наукових зацікавлень викладачів та результатом їх взірцевого рівня академічної та професійної кваліфікації; продовжувати практику провадження на безоплатній основі сертифікатних програм для гарантів ОП «Акредитація ОП: механізми забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ» та додаткового преміювання викладачів відповідно до «Положення про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників К-ПНУ за особливі досягнення у навчальній, методичній і науковій роботі»; продовжувати практику систематичного залучення викладачів-практиків до реалізації освітнього процесу на постійній основі, у т ч як сумісників.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Навчально-методичне забезпечення, фінансові та матеріально-технічні ресурси дозволяють досягти визначених освітньою програмою мети та програмних результатів навчання. Навчання в університеті на даний момент проходить в очному форматі, окремі заняття котрі проводяться викладачами з інших університетів – в онлайн форматі. Для онлайн занять в розкладі відводиться окремий день. Всі приміщення університету знаходяться в задовільному стані. Університет забезпечує студентів гуртожитком. Якщо є побажання, щодо поселення чи переселення університет завжди реагує на прохання студентів. В доступі для студентів є «Музей історії університету», актова зала, спортивні зали, тренажерна зала в гуртожитку, бібліотека з читальними залами, їдальня, комп'ютерні класи, внутрішній двір на історичному факультеті, де можна перепочити та інша інфраструктура. Завдяки участі університету у проєкті «Digitalization of economic as an element of sustainable development of Ukraine and Tajikistan» було закуплено програмне забезпечення та оснащено 210 аудиторію в якій проходять заняття із цифрових технологій. В лабораторії археології студенти мають можливість брати участь в реконструкції археологічних знахідок, також під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано роботу 3D-принтера. Аудиторії на історичному факультеті оснащені дидактичними матеріалами, мультимедійним

обладнанням. На факультеті функціонує «Відділ рідкісних видань» та окрема читальна зала історичного факультету. Студенти мають доступ до робочих програм, силабусів, наукових видань університету <https://salo.li/F4E63b9>, на сайті кафедри розміщено посилання на навчально-методичні та навчальні посібники <https://salo.li/3909Eac>, забезпечення навчально-методичним забезпеченням відбувається відповідно до «Положення про навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів у К-ПНУ» <https://salo.li/2e7cfD3>. Студенти повідомили, що для самостійної роботи завдання вони отримують через Moodle або в роздрукованому форматі. В кабінеті студента в Moodle, до окремих ОК (Історіографія всесвітньої історії, Методика і академічна доброчесність наукових досліджень з історії та археології, Теорія і методологія історії, Студіювання історичних джерел та ін.) завантажено плани семінарів, лекції, методичні рекомендації. Однак на сторінках деяких ОК в Moodle, наприклад з дисципліни «Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії», «Грантовий менеджмент» будь-яка інформація відсутня. З ОК «Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера» в Moodle завантажено лише силабус та робочу програму – плани семінарів, рекомендована література, завдання до семінарів також відсутні.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Доступ до інфраструктури університету, інформаційних ресурсів є безкоштовним для всіх учасників освітнього процесу. Представники органів студентського самоврядування повідомили, що в університеті діють безкоштовні курси іноземної мови для підготовки до ЄВІ, відділ з профорієнтаційної роботи доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету організовує підготовчі курси з іноземної мови, історії, математики для тих хто бажає вступити до університету, за бажанням студенти також можуть долучитися до цих курсів. В К-ПНУ функціонують спортивні гуртки, студентський ораторський клуб, театральні студії, школа екскурсоводів, читацький клуб участь у яких також є безкоштовною. НПП та студенти К-ПНУ мають можливість доступу до наукометричних баз Scopus, Web of Science, тестовий доступ до Research4Life. Для того аби отримати доступ необхідно звернутись до бібліотеки університету <https://library.kpnu.edu.ua/?p=1972>.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Освітнє середовище в університеті є безпечним для життя й здоров'я студентів та дозволяє задовольнити їхні потреби й інтереси. Під час огляду матеріально-технічної бази було продемонстровано, що корпуси університету та гуртожитку оснащено бомбосховищами, засобами протипожежної безпеки, планами евакуації. Аудиторії та інші приміщення в К-ПНУ знаходяться в задовільному стані. На офіційному сайті університету у вкладенні «Студенту. Безпека освітнього середовища» <https://salo.li/1872C58>, розміщено інформацію, як необхідно діяти при виникненні різного типу ситуацій. На головній сторінці є окреме вкладення «Правила безпеки у разі надзвичайних ситуацій» <https://salo.li/3c361A3>, де у відеоформаті розповідається про необхідний алгоритм дій. Під час зустрічей ЕГ було проінформовано, що зі здобувачами вищої освіти проводяться інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності після яких, студенти залишають свої підписи.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

К-ПНУ забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну, соціальну підтримку студентів на належному рівні. Освітня підтримка здійснюється НПП, адміністрацією, окремими підрозділами університету. Інформаційну підтримку здобувачі вищої освіти отримують через офіційний сайт К-ПНУ, сторінку факультету <https://salo.li/ffB40d6>, кафедри <https://salo.li/511Daa7>, соціальні мережі, месенджери, дошки оголошень та напряму від викладачів чи інших представників університету. При зустрічі із різними фокус-групами було повідомлено, що існують групи в соціальних мережах в яких постійно відбувається спілкування, щодо окремих питань. Представники органів студентського самоврядування завжди на зв'язку із здобувачами вищої освіти. Надають їм підтримку в питаннях з якими звертаються студенти, залучають до участі в різноманітних заходах (наукових, спортивних, творчих та ін.). В університеті діє соціально-психологічна служба <https://sps.kpnu.edu.ua/>, до якої можна звернутися в разі потреби. Представники служби працюють із студентами індивідуально або в групових форматах (онлайн та офлайн). В університеті працює кураторська служба «Положення про куратора академічної групи студентів у К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/510f893>. Також існує «Скринька довіри», яка регулярно перевіряється. Все що тривожить можна висловити в скриньку довіри в онлайн форматі <https://kpnu.edu.ua/telefon-doviry>, або напряму покласти своє звернення до скриньки в головному корпусі університету. Соціальна підтримка здійснюється через виплату соціальних стипендій, профспілкові виплати <https://profkom.kpnu.edu.ua/zrazky-zaiav/>. Допомогу у працевлаштуванні можна отримати через відділ профорієнтаційної роботи доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету, на сторінці якого висвітлено актуальні вакансії <https://salo.li/28c50D9>.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Під час огляду матеріально-технічної було зазначено, що за даною ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються. Загалом навчання для осіб з ООП в університеті регламентується «Правилами прийому до К-ПНУ у 2024 році (зі змінами)» <https://salo.li/755F16F>, «Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/2E1f370>, «Положенням про організацію інклюзивного навчання в К-ПНУ» <https://salo.li/09A07BC>, «Порядком супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших осіб з числа маломобільних груп населення в К-ПНУ» <https://salo.li/dd7d610>. Університет оснащено пандусами, заняття для осіб з ООП ставляться на першому поверсі, при вході до головного корпусу є кнопка виклику. В разі необхідності особи з ООП можуть навчатися за індивідуальним графіком, відповідно до «Порядку навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у К-ПНУ нова редакція» <https://salo.li/0861770>.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка питання пов'язані із антикорупційною політикою, дискримінацією, сексуальними домаганнями та іншими конфліктними ситуаціями регламентуються «Статутом К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/F42167C>, «Кодексом академічної доброчесності К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/4590c77>, «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у К-ПНУ» <https://salo.li/891aCaf>, документами, що знаходяться на офіційному сайті у вкладенні «Університет. Запобігання корупції в К-ПНУ» <https://salo.li/aE3V43F> та ін. Представники органів студентського самоврядування зазначили, що звернень які стосуються конфліктних ситуацій від здобувачів вищої освіти до них не надходило. В разі звернень студентів, вони готові одразу надати необхідну допомогу. Здобувачі вищої освіти повідомили, що НПП, адміністрація університету завжди відкриті до співпраці. Періодично практикується такий захід як «Кава з ректором» <https://salo.li/06A2ee8>. В університеті проводяться опитування, що дозволяють здобувачам повідомити про будь-які види порушень, результати опитувань доступні на офіційному сайті університету <https://salo.li/7178692>, також функціонує «Скринька довіри». Інформація «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у К-ПНУ» вміщена в презентацію <https://salo.li/9901864>, що краще допомагає студентам зрозуміти алгоритм дій в разі виникнення конфлікту.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За критерієм 7 «Освітнє середовище та матеріальні ресурси» дотримано всіх нормативних вимог. Унікальні позитивні практики відсутні

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Не критичними недоліками є: відсутність в Moodle по окремим ОК («Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії», «Грантовий менеджмент», «Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера») матеріалами з дисципліни для студентів;

Рекомендації

Для кращого інформування студентів рекомендуємо наповнити сторінки Moodle силабусами, робочими програмами, планами семінарів, лекцій і т.д з ОК «Основні проблеми світового і українського джерелознавства та археографії», «Грантовий менеджмент», «Історична пам'ять як наукова та суспільна сфера» .

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Відповідно до «Положення про освітні програми в К-ПНУ (нова редакція)» (<https://salo.li/a10647B>), «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в К-ПНУ (нова редакція)» (<https://salo.li/2cf952b>) та «Положення про організацію опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в К-ПНУ» (<https://salo.li/AF32C45>) в університеті існують чіткі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Відповідно до «Положення про освітні програми» перегляд ОП відбувається щорічно. Ключові зміни до ОП вносяться на основі подвійної системи моніторингу – загальноуніверситетської та факультетської. Моніторинг проводиться за наказом ректора на початку жовтня. Відділ моніторингу якості підготовки фахівців та підвищення їх кваліфікації (<https://salo.li/A4F27c5>) організовує опитування здобувачів (анкета «Освітня програма спеціальності очима здобувача вищої освіти»), а відділ професійної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників (<https://salo.li/2179f84>) – опитування роботодавців та випускників. Результати моніторингу переглядає робоча група на чолі з гарантом ОП. На основі результатів анкетувань формується проєкт ОП, який обговорюється на засіданні випускової кафедри. Цей проєкт розміщують на сайті кафедри (<https://salo.li/8E71b28>) для того, щоб здобувачі та стейкхолдери могли залишити свої пропозиції (<https://salo.li/94441fA>). Позитивною практикою є щорічні листопадові онлайн-зустрічі зі стейкхолдерами, які організовує кафедра історії України (<https://salo.li/a10a033>). Після такого широкого громадського обговорення на сайті кафедри розміщують таблицю пропозицій стейкхолдерів до проєкту ОП (<https://salo.li/691C058>). Робоча група на основі тих пропозицій і зауважень вносить зміни до ОП, які розглядають та затверджують на засіданні кафедри історії України. Після цього ОП затверджують на факультетському та університетському рівнях.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі можуть переглядати портфоліо ОП на сайті кафедри (<https://salo.li/468e530>), де розміщені базовий стандарт, інформаційні пакети ОП за 2021-2024 рр., навчальні плани, власне ОП, її проєкт, рецензії на ОП, перелік ОК та робочих програм і силабусів до них. Свої пропозиції змін до ОП вони висловлюють через анкетування та внесення зауважень до проєкту ОП. Результати опитування здобувачів освіти за 2021-2023 рр. (анкети «Освітня програма очима здобувачів вищої освіти») оприлюднені на сайті кафедри (<https://salo.li/a4e289f>; <https://salo.li/633D9864>; <https://salo.li/EoF34Dd>). Результати обговорення ОП зі стейкхолдерами (<https://salo.li/aAA8216>) засвідчують, що студенти, зокрема Жмудовський Андрій, Хоміч Богдан, Кушнір Артур, Злотін Юрій мали можливість вносити пропозиції змін до ОП (зокрема, щодо нестачі археологічних дисциплін, побажання вивчати палеографію, посилення практичної складової) на розширених засіданнях кафедри історії України та щорічних зустрічах зі стейкхолдерами. Під час зустрічі ЕГ зі студентами здобувач Юрій Злотін зазначив, що він входить до складу робочої групи. Також під час зустрічі з випускниками Наталія Чарнецька зазначила, що будучи студенткою пропонувала ввести такі дисципліни як «Мікроісторія», «Усна історія», «Історія повсякдення», «Гендерна історія». Зрештою, вони є у Каталозі вибіркового для ОП за спеціальністю «Середня освіта». Позитивною практикою ЕГ вважає надання чітких відповідей на пропозиції стейкхолдерів щодо доцільності/недоцільності запровадження пропонованих ними змін до ОП у відповідній таблиці <https://salo.li/aAA8216>. Враження про навчання на ОП здобувачі можуть висловити у рубриці «Увімкни світло» На сайті університету в газеті «Студентський меридіан» є інтерв'ю-враження здобувача про навчання на ОП «Історія» (<https://salo.li/D1e7dB3>). В університеті діє «Положення про студентське самоврядування К-ПНУ» (<https://salo.li/bfae18e>), на підставі якого до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП залучаються його представники. Під час зустрічі із представниками цієї організації ЕГ почула, що вони беруть участь у моніторингу ОП, анкетуванні, обговоренні питань удосконалення освітнього процесу. Зокрема, студенти згадували про своє прохання перевести минулої зими навчання в дистанційний формат, що і було зроблено. Здобувач ОП Ю. Павлинський є членом комісії з питань академічної доброчесності (<https://salo.li/e2eae70>). Представники студентського самоврядування (О.Вонсович, В.Свідницька) представлені у вченій раді історичного факультету (<https://salo.li/f496b45>) та університету (О.Вонсович) <https://salo.li/11B24b3>. У відповідь на запит ЕГ щодо надання НП за 2022, 2023 роки гарант ОП повідомив, що нині діючими НП є 2021 і 2024 рр. Студенти II курсу навчаються за планом 2021 року, I курсу - за планом 2024 року. Для прозорості, чіткості і зрозумілості для усіх учасників освітнього процесу рекомендуємо розробникам навчального плану щороку його затверджувати та оприлюднювати на сайті кафедри історії України.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені до періодичного перегляду ОП. Це підтверджено під час зустрічей із гарантом ОП, (який зазначив, що традицією кафедри є організація щороку у листопаді онлайн-зустрічі із стейкхолдерами), із

адміністративним персоналом, зокрема із представником навчально-методичного відділу, із випускниками ОП та із самими роботодавцями. Процедура залучення регулюється «Положенням про зв'язки з роботодавцями та сприяння працевлаштуванню випускників К-ПНУ» (нова редакція) (<https://salo.li/4841411>) та «Положенням про Раду роботодавців у К-ПНУ» (<https://salo.li/6d7D8b3>). Роботодавці приймають участь в опитуванні («Анкета роботодавця»), результати якої за 2021-2023 рр. є на сайті кафедри історії України (<https://salo.li/E8c985d>; <https://salo.li/dB4166c>; <https://salo.li/7c52e66>). Стейкхолдери з КНУ імені Тараса Шевченка та Інституту історії України НАН України від час зустрічі запропонували читати вибіркові компоненти «Історія торгівлі та грошового обігу в Україні в Ранньомодерний та Модерний час (кінець XV – початок XX ст.)», «Актуальні проблеми дослідження історії українських земель у складі Великого князівства Литовського», які внесені до Каталогу на 2024-2025 н.р. (<https://salo.li/B92eEBD>). Стейкхолдери проводять гостьові лекції (В.Ветров, А.Чуткий, В.Михайловський, Н.Шевченко, О.Могилов, Р.Дрозд,) (<https://salo.li/cD27e9c>). Саме за результатами минулорічного обговорення проекту ОП була втілена в реальність рекомендація стейкхолдера, члена Дирекції Українського культурного фонду, к.і.н. Д. Решетченка щодо заміни ОК «Мультикультуралізм сучасного світу» на «Грантовий менеджмент» (<https://salo.li/8E84FFb>). Під час зустрічі ЕГ зі стейкхолдерами представник державного архіву Хмельницької області зазначив, що всі його пропозиції по вдосконаленню ОП були враховані. Зокрема, у 2021 році ним було запропоновано запровадити архівну практику, у 2022 році – ОК «Студіювання історичних джерел», у 2023 – покращити цифрову грамотність та відповідно запровадити ОК «Цифрові інструменти і технології в історичних та археологічних дослідженнях».

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Практикою збирання, аналізу та відстеження кар'єрного шляху випускників в університеті займається відділ профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників. Під час зустрічі з ЕГ керівник відділу В.Адамовський повідомив, що в університеті діє Асоціація випускників, є рубрика про відомих випускників, зокрема й історичного факультету (<https://salo.li/8c2AE93>), а також їх відгуки про університет (<https://salo.li/5a06227>). Зв'язок із випускниками підтримують через опитування («Анкета випускника» <https://salo.li/dbBo4d1>), моніторинг їх працевлаштування (щоправда, такий моніторинг проводився у 2017-2018 рр. <https://salo.li/64fa7E7>), порадами з розвитку кар'єри. Під час зустрічі із ЕГ випускниця 2022 року згадувала про своє інтерв'ю в газеті «Студентський меридіан» у рубриці «Історія успіху випускника К-ПНУ» (<https://salo.li/0556152>), а також про існування вайбер-групи «Випускники 032 Історія та археологія». Позитивною практикою є збирання інформації щодо кар'єрного шляху й працевлаштування випускників ОП «Історія», яке здійснює кафедра історії України (<https://salo.li/334307D>). На сайті кафедри подана коротка інформація про долю випускника та його місце роботи. Багато випускників кафедри сьогодні є роботодавцями для здобувачів даної ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

В К-ПНУ функціонує така система забезпечення якості вищої освіти, яка забезпечує вчасне реагування на всі зауваження та пропозиції до ОП та освітньої діяльності загалом. Це підтверджується скрупульозним регулярним щорічним моніторингом на рівні університету, факультету та випускової кафедри. Результати опитувань різних груп стейкхолдерів (студентів, роботодавців, випускників), які проходять анкетування, відповідно до наказу ректора у жовтні, публікуються як на сайті відділу моніторингу якості (<https://salo.li/fE6f95C>), так і на сайті кафедри, де публікуються результати опитування здобувачів та моніторингу ОП (<https://salo.li/ca0DcA3>). Його результати розглядає робоча група і на основі цього формує проект ОП, який також розміщений на сайті кафедри (<https://salo.li/8E71b28>) для того, щоб здобувачі та стейкхолдери могли залишити свої пропозиції. Після цього у листопаді щороку кафедра організовує онлайн-зустріч для широкого громадського обговорення ОП та вносить остаточні зміни до неї.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

За «Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 11.07.2019 р. за №977 та його новою редакцією від 1.08.2024 р. акредитація ОП «Історія» відбувається вперше. Водночас позитивною практикою вважаємо запровадження процедури внутрішньої акредитації з 2021 року, про що зазначив керівник навчально-методичного відділу, гарант ОП та автори відомостей самооцінювання під час зустрічі. В університеті існує «Порядок проведення внутрішньої акредитації» (<https://salo.li/48c84B2>), чіткий план внутрішньої акредитації, розроблений навчально-методичним відділом, відповідно до якого дана ОП його проходила впродовж 10-13 вересня 2024 року. (<https://salo.li/ec5c9b2>). Гарант ОП зазначив, що при процедурі проходження внутрішньої акредитації ОП «Історія» отримала позитивні відгуки щодо 6-го критерію. Результати акредитаційних експертиз різних ОП університету розглядаються на вченій раді в кінці кожного семестру. Згідно відомостей самооцінювання, розробники даної ОП взяли до уваги рекомендації НАЗЯВО до ОНП 032 Історія та

археологія за третім рівнем вищої освіти (листопад 2020 р.). Зокрема, до робочої групи даної ОП включено студентів і роботодавців, організовано щорічне опитування та онлайн-зустрічі стейкхолдерів, здобувачів, запроваджено єдину форму силабусів. Зміни в дану ОП були внесені за результатами акредитації ОП Політологія (грудень 2023 р.). Зокрема, розширено співпрацю зі стейкхолдерами із інших ЗВО, продовжено роботу щодо популяризації серед студентів участі у міжнародних конференціях, круглих столах, наукових гуртках, проблемних групах тощо. Це підтверджують опитані фокус-групи на зустрічах із ЕГ та матеріали сайту кафедри історії України, зокрема портфоліо ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти К-ПНУ» культура якості освіти формується на різних рівнях. До останніх залучені: 1. студенти та органи студентського самоврядування, які беруть участь у моніторингу ОП; 2. гарант, робоча група ОП, завідувач випускової кафедри, НПП, здобувачі, випускники, роботодавці, які розробляють, оцінюють, затверджують, відкривають, реалізують, оновлюють ОП); 3. факультет, вчена рада, деканат, рада з науково-методичної роботи та забезпечення якості вищої освіти, органи студентського самоврядування факультету, випускники, роботодавці реалізують ОП, провадять щорічний моніторинг і перегляд, готують відомості про самооцінювання, враховують рекомендації експертів при акредитації інших ОП; 4. структурні підрозділи К-ПНУ, робочі, дорадчі, дорадчо-консультативні органи, студентська рада організують та координують забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, розробляють локальні документи і процедури, аналізують кадровий потенціал та дотримання пунктів ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, якість навчально-методичного забезпечення; 5. ректор, ректорат, вчена рада, наглядова рада визначають стратегічні, перспективні і поточні напрями діяльності К-ПНУ, затверджують процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (с. 43-45). В університеті сформована висока культура якості освіти. Викладачі ОП «Історія» особистим прикладом формують цю якість та передають її студентам. НПП кафедри доносять студентам свою позицію щодо дотримання принципів академічної доброчесності, громадянську позицію; через свої якісні дослідження розвінчують російські пропагандистські міфи, борються із проблемою примітивізації історичної науки. Культуру якості НПП даної ОП засвідчують і освітні компоненти, які ними читаються, які є джерелознавчого, історіографічного профілю з глибокою дослідницькою перспективою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Нормативних вимог до підкритеріїв 8.1-8.7 дотримано. Позитивні практики за критерієм: Широке громадське обговорення ОП у формі щорічних листопадових онлайн-зустрічей зі стейкхолдерами, які організує кафедра історії України. Надання чітких відповідей на пропозиції стейкхолдерів щодо доцільності/недоцільності запровадження пропонує ними змін до ОП. Збирання інформації щодо кар'єрного шляху й працевлаштування випускників ОП «Історія», яке здійснює кафедра історії України. Існування з 2021 року процедури внутрішньої акредитації.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено. Не критичним недоліком вважаємо відсутність процедури щорічного затвердження та оприлюднення навчальних планів за ОП.

Рекомендації

Для прозорості, чіткості і зрозумілості для усіх учасників освітнього процесу рекомендуємо розробникам навчального плану щороку його затверджувати та оприлюднювати на сайті кафедри історії України.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила і процедури, якими регулюються права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є доступними, чіткими та дотримуються під час реалізації ОП. Права та обов'язки учасників освітнього процесу регламентуються «Статутом К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/F42167C>, «Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/2E1f370>, «Кодексом академічної доброчесності К-ПНУ (нова редакція)» <https://salo.li/4590c77>, «Положенням про врегулювання конфліктних ситуацій у К-ПНУ» <https://salo.li/891aCaf>, «Правилами внутрішнього розпорядку К-ПНУ» <https://salo.li/5C02eeD>, «Колективним договором між адміністрацією та профспілковим комітетом працівників К-ПНУ на 2024-2026 роки» <https://salo.li/a88ad1E> та іншими документами, котрі доступні для всіх на офіційному сайті університету <https://kpnpu.edu.ua/>.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт освітньої програми розміщено за посиланням <https://salo.li/Ae1AbEd>. Всі зацікавлені особи мають можливість залишити свої зауваження та пропозиції в «Анкеті пропозицій та зауважень до проєкту ОПІ Історія другого (магістерського) рівня вищої освіти» <https://salo.li/c95710e>. Нижче під анкетною розміщено результати обговорень ОП за різні роки <https://salo.li/dEDAB9c>.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На офіційному вебсайті університету є вільний доступ до інформації та документів відповідно до законодавства, також всі зацікавлені особи можуть ознайомитись із матеріалами котрі стосуються освітньої програми. Зокрема ознайомитись із інформацією, щодо ОП можна одразу через вебсайт К-ПНУ <https://kpnpu.edu.ua/opp/osvitni-programu-mahistr/>, або ж перейшовши на сторінку кафедри історії України <https://salo.li/DA6314C>. На сайті університету завантажено проєкт ОП, анкету для обговорень, робочі програми та силабуси, навчальні плани, результати опитувань, каталог вибіркових дисциплін та ін. В період роботи ЕГ на сайті були відсутні результати опитувань за 2023-2024 навчальний рік, однак університет швидко зреагував на прохання експертів і всю інформацію було завантажено.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За критерієм 9 «Прозорість та публічність» Кам'янець-Подільський національний університет дотримується всіх вимог, однак не пропонує унікальних практик.

Недоліки

Недоліків не виявлено

Рекомендації

Завантажувати інформацію, щодо результатів опитувань на офіційний сайт одразу після їх опрацювання

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експертиза ОП «Історія» відбувалася в дистанційному форматі. Попередньо узгоджена та затверджена програма була дотримана. Огляд матеріальної бази відбувся у прямому ефірі за допомогою застосунку Zoom. На запит експертів надана вся необхідна інформація. ЕГ відзначає доброзичливе та конструктивне ставлення адміністрації ЗВО, гаранта та учасників освітнього процесу до процедури акредитації. Готовність адміністрації університету до співпраці була продемонстрована під час підготовчого етапу та онлайн візиту ЕГ: експерти звернулися із запитом щодо результатів оцінювання здобувачів вищої освіти за 2023-2024 н.р., і ЗВО відразу розмістило відповідні документи на сайті університету.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків (1).pdf</i>	PoBp4gKXspbjkVbcp+sFItofmfn5Go3r76rHS5roVZw =

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Синявська Олена Олександрівна

Члени експертної групи

Войтович Надія Миколаївна

Вакуленко Марія Анатоліївна